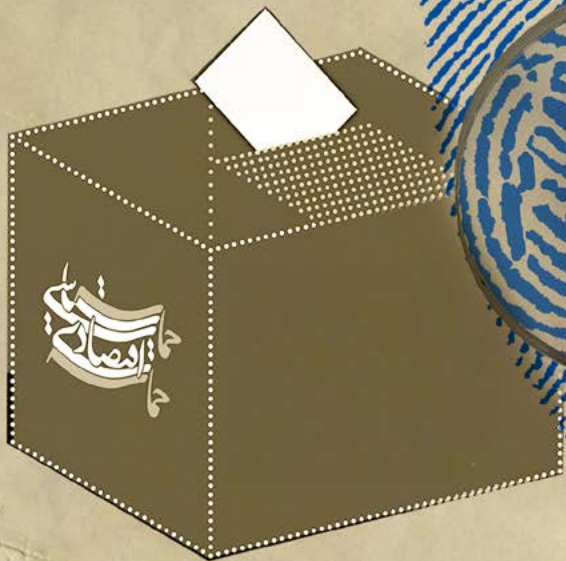

دانش افزای فرهنگی

شماره ۷ / ویژه نامه بایدها و نبایدهای انتخاباتی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
معاونت فرهنگی و اجتماعی
دفتر امور فرهنگی
اداره برنامه ریزی و آموزش

باید و نبایدهای انتخابات

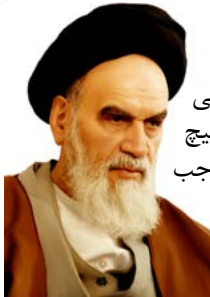
از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله)

ما به عنوان پیروان دین اسلام افتخارمان این است که کامل ترین راهنمای زندگی را در اختیار داریم و عمل به این برنامه را تضمین کننده رستگاری و سعادت خود می دانیم. بر همین اساس بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) همواره در پیامها و سخنرانی ها در برابر نظام سلطنتی بر حکومتی تاکید داشت که بر احکام اسلام و رای مردم بنیان گذارده شده باشد. اصطلاح «جمهوری اسلامی» را امام ابتدا در پاریس در توصیف نظام مطلوب و مورد نظر خویش به کار برد. «جمهوریت» مورد نظر به همان معنای رایج یعنی مردمی بودن حکومت است. ایشان در پاسخ به سوال خبرنگاری مبنی بر چیستی حکومت در جمهوری اسلامی در تاریخ ۲۰ مهر ۵۷ می فرماید: «رژیم اسلامی و جمهوری اسلامی یک رژیمی است متکی بر آرای عمومی و رفراندوم عمومی». (صحیفه امام، ج ۳، ص ۵۱۴)

بنابراین «جمهوریت» نظام به پذیرش حق مردم در انتخاب نوع نظام سیاسی و حاکمان اشاره داشته و شکل و قالب حکومت مورد نظر امام را تشکیل می دهد و در این نظام مردم به عنوان یکی از ارکان مشروعیت نظام سیاسی جمهوری اسلامی تلقی می شوند به گونه ای که نظر و رای ایشان فقط در مراحل اولیه تاسیس نظام شرط نبوده بلکه جمهوری اسلامی به حضور دائمی و نظارت همیشگی آنها بر مسئولین مقید می باشد.

البته در کنار آن «اسلامیت» هم رکن مهم دیگر نظام مورد نظر امام است که بارها بر آن

الف) بایدهای انتخابات از منظر امام خمینی (ره)

یک رای از کسی ضایع نشود. هیچ مصلحتی نباید موجب خدشه دار شدن آرای مردم شود و انگیزه های شخصی و تمایلات فردی و گروهی و جناحی نباید بر مصالح عمومی و حقوقی افراد مقدم شود.

ب) انتخاب اصلاح

«اما مساله انتخابات آینده از اهم اموری است که مسئولیت آن با همه ماست و توجه دارید که دشمنان اسلام در نظر دارند کاری بکنند که انتخابات درست صورت نگیرد و از دست مسلمان ها و متعهدین خارج شود. ولی شما باید تمام قدرت تان را صرف کنید که به خوبی انجام شود. انتخابات یک محکی هم برای خودتان است که ببینید آیا می خواهید انتخاب اصلاح بکنید برای خودتان، یا برای

ب) لزوم حضور مردم در انتخابات

انتخابات تجلی حضور و مشارکت سیاسی مردم و عرصه تحقق اراده ملت برای تعیین سرنوشت خویش است از اینرو انتخابات دارای اهمیت و جایگاه بلندی است و مردم نقش بزرگی در ایفای این رسالت و تکلیف بزرگی بر دوش خواهند داشت. امام خمینی (ره) درباره اهمیت حضور و شرکت مردم در انتخابات می فرماید: « این وظیفه ای است الهی، وظیفه ای است ملی، وظیفه ای است انسانی، وظیفه ای است که ما باید به آن عمل بکنیم. همه مان باید در انتخابات شرکت بکنیم». (صحیفه امام، ج ۱۸، ص ۳۱۸)

ب) حسن اجرای انتخابات

صندوقهای رای امانتهای ملت در دست مسئولان امر است و باید با حساسیت تمام از این امانتهای مردم نگهداری شود. باید دقت شود که حتی

تاکید نمودند و در واقع این رکن است که جمهوری اسلامی را از دموکراسی های غربی جدا می سازد. اسلام محتوا و ماهیت اصلی این نظام را تشکیل داده و ضوابط و احکام و مقررات اسلامی مبنای اصلی سیاستها و قوانین آن محسوب می شوند.

یکی از مهمترین ابزارهای مشارکت سیاسی مردم و تحقق نظام جمهوری اسلامی «عرصه انتخابات» می باشد که اگر با دوراندیشی و اتخاذ تدابیر و مقدمات آن از سوی مسئولان و سایر دست اندرکاران عملی شود، می تواند نظام جمهوری اسلامی را در برابر تمامی توطئه ها بیمه نموده و از آسیبها و خطرات داخلی و خارجی مصون دارد.

در اینجا به برخی بایدها و نبایدها در عرصه انتخابات که در دیدگاه و اندیشه های معمار کبیر جمهوری اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و جانشین برحق ایشان، حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) به آنها پرداخته شده است، اشاره می کنیم:

و تشکل جدید مفهومی اختلاف نیست. انتقاد بجا و سازنده باعث رشد جامعه می شود. انتقاد اگر بحق باشد، موجب هدایت دو جریان می شود. هیچ کس نباید خود را مطلق و مبرای از انتقاد ببیند. البته انتقاد غیر از برخورد خطی و جریانی است. اگر در این نظام کسی یا گروهی خدای ناکرده بی جهت در فکر حذف یا تخریب دیگران برآید و مصلحت جناح و خط خود را بر مصلحت انقلاب مقدم بدارد، حتماً پیش از آن که به رقیب یا رقبای خود ضربه بزند به اسلام و انقلاب لطمه وارد کرده است. در هر حال یکی از کارهایی که یقیناً رضایت خداوند متعال در آن است، تألیف قلوب و تلاش جهت زدودن کدورت ها و نزدیک ساختن مواضع خدمت به یکدیگر است. باید از واسطه هایی که فقط کارشان القای بدبینی نسبت به جناح مقابل است، پرهیز نمود. شما آنقدر دشمنان مشترک دارید که باید با همه توان در برابر آنان بایستید، لکن اگر دیدید کسی از اصول تخطی می کند، در برابرش قاطعانه بایستید. (صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۱۸۱)

- انتقاد بجا و سازنده باعث رشد جامعه می شود - اگر آقایان از این دیدگاه که همه می خواهند نظام و اسلام را پشتیبانی کنند به مسایل بنگرند، بسیاری از معضلات برطرف می گردد ولی این بدان معنا نیست که همه افراد تابع محض یک جریان باشند. با این دید گفته ام که انتقاد سازنده معنایش مخالفت نبوده

اسلام؟ اگر برای خودتان باشد، شیطانی است. و اما اگر انتخاب اصلح برای مسلمان هاست، «کی و از کجاست» مطرح نیست، از هر گروهی باشد، حزب باشد یا غیرحزب، نه حزب اسباب این می شود که غیر آن فاسد، و نه صد در صد حزبی بودن باعث صلاح آن هاست. و انتخاب اصلح برای مسلمین یعنی انتخاب فردی که تعهد به اسلام و حیثیت آن داشته باشد؛ و همه چیز را بفهمد، چون در مجلس، اسلام تنها کافی نیست، بلکه باید مسلمانی باشد که احتیاجات مملکت را بشناسد و سیاست را بفهمد و مطلع به مصالح و مفاسد کشور باشد، و ممکن است به شما و گروه شما هم مربوط نباشد. اگر اصلح را انتخاب کردید، کاری اسلامی می کنید و این یک محکی است برای خودتان که تشخیص بدهید انتخاب برای اسلام است، یا برای صلاح خودتان. امیدوارم که تا آخر هم این طور باشد، و هر روز و هر دوره انتخابات بهتر انجام شود». (صحیفه امام، ج ۱۸، ص ۱۹۷)

◀ (ب) نبایدهای انتخابات از منظر امام خمینی (ره)

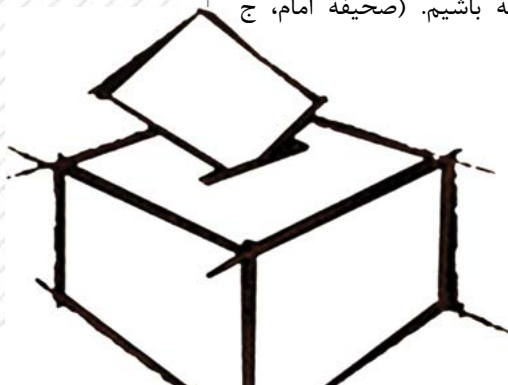
— تکلیف بودن همه بر اجتناب از اختلاف

مردم در انتخابات موظفند، موظف شرعی هستند که اختلافات کوبنده را از آن دست بردارند، و این یک امری است که بین همه هست، یعنی یک تکلیفی متوجه به همه هست، به من طلبه که این جا نشستام و به شما علما و همه علمای بلاد و همه قشرهای ملت، همه روشنفکران، همه نویسندگان، گویندگان، به همه تکلیف شرعی است که نگذارید مساله مثل مساله مشروطیت بشود. عبرت بگیرید از آن جا، اگر مثل او بشود، آن هایی که مخالف با اسلام و جمهوری اسلامی هستند و بازیگر هستند، آن ها می آیند قبضه می کنند. یکی از اموری که خیلی لازم است، همین مساله است که باید تذکر بدهند آقایان، تنبه بدهند آقایان و آن مطلب اول هم که عرض کردم تذکر بدهند به مردم

به این که امروز ایران، این هایی که در کار هستند، این هایی که متکفل امور هستند، چه مجلس و چه دولت و چه قوه قضاییه و همه این ها یک راه دارند می روند.

البته نادر میان شان هست که شیطان است، لکن به حسب نوع امور، این ها دارند یک راه می روند، خطوط مختلفی در کار نیست. این توطئه را که می خواهند با اسم خطوط مختلفه، یک دسته را طرفدار یک جبهه بکنند و یک دسته را طرفدار یک جبهه بکنند، و در صورتی که خود آن ها با هم اختلاف ندارند، مریدها به اختلاف بیفتند و کم کم در همه جا همان حرف هایی که در مشروطه بود، که در یک شهر یک دسته اهل منبر مشروطه بودند، یک دسته اهل منبر مستبد بودند، و در خانه ها همین مسایل بود و در بازار همین مسایل بود، یک وقت این طور نشود که مردم را به

صورتی که همه اش توهم بیشتر نیست. و همین طور در انتخابات توجه کنند، مردم را توجه بدهید به این که شما می خواهید اسلام را حفظ کنید، باید منتخبین شما اشخاصی باشند که توجه به اسلام داشته باشند، متعهد به اسلام باشند، بازیگر نباشند، به شرق و غرب توجه نداشته باشند. باید تکلیف کرد به مردم که وقتی انتخابات پیش آمد به طور شایسته، روحانیین عمل کنند، وعاظ عمل کنند و مردم هم به تبع آن ها عمل کنند تا یک مجلسی داشته باشیم که دیگر در آن هیچ اشخاصی که مخالف با وجهه جمهوریت هستند نداشته باشیم. (صحیفه امام، ج ۱۸، ۱۷۴)

— هیچ عذر و بهانه‌ای برای ترک صحنه انقلاب پذیرفته نمی‌شود

اما چیزی که از همه این‌ها مهم‌تر است، این‌هاست که چه آن‌هایی که به مجلس راه یافته‌اند و خادم منتخب شده‌اند و چه آن‌ها که به وظیفه خود عمل نکرده‌اند ولی به مجلس راه نیافته‌اند و هم چنین طرفداران هر دو گروه باید بدانند که همه این امور اعتباری و زودگذر است و همه در محضر حق هستیم و آن‌چه در صحیفه کردار ما ماندنی است اعمال و رفتار ما و آن‌چه موجب سعادت و جاودانگی ما می‌شود، صفای معنویت و ثمرات خلوص بندگی است، و ما هم نباید خلوص عمل و جامعه اسلامی خودمان را به زنگار کدورت‌ها و اختلافات آلوده کنیم و رقابت‌های گذشته انتخاباتی هم هرگز نباید موجبات تفرقه و جدایی را فراهم نماید.

و من احتمال می‌دهم که عوامل و دست‌های ناپاکی بخواهند از رقابت‌های انتخاباتی در رسیدن به آرزوهای خود استفاده کنند و با طرح مسایل پوچ و بی‌معنا دل‌ها را از یکدیگر جدا سازند و یا با تردید و ایجاد ذهنیت‌ها، صحت و سلامت انتخابات و نهایتاً مشروعیت مجلس را زیر سؤال برند، که در این شرایط همه آحاد ملت ایران و همه روحانیون و دست‌اندرکاران کشور باید در کنار هم و دست در دست هم به راه مقدس خود ادامه دهند. و صاحبان قلم و سخن و مطبوعات نیز به طور جدّ مواظب نوشته‌ها و گفته‌های خود باشند و نمایندگان مجلس نیز به عدالت و عتوفت با یکدیگر برخورد کنند و به مسایل دامن‌نزنند و خصوصاً در اعتبارنامه‌ها به مسایل شخصی و گروهی نپردازند و در نطق‌های قبل از دستور و غیر آن به شخصیت

و اعتبار نمایندگی مجلس توجه کنند و حرمت مجلس و نظام و اخلاق کریمه اسلامی را مقدّم دارند و خلاصه کلام این‌که مجلس و نمایندگان باید مؤید وحدت و انسجام جامعه باشند و مسوولین در کنار مردم و مردم همراه و پشتیبان مسوولین به وظیفه خود عمل کنند و از برکات مادی و معنوی اتحاد مقدس خود بهره‌مند شوند و از صحنه‌ها کنار نروند که امروز شاید گناهی بالاتر از کناره‌گیری نباشد و هیچ عذر و بهانه‌ای برای ترک صحنه انقلاب پذیرفته نمی‌شود. (صحیفه امام، ج ۲، ص ۵۰)

— آن‌طور نشود که هر کدام کیگری را بگویند

اشخاصی هستند که به جمهوری اسلامی هیچ اعتقاد ندارند، لکن برای خاطر شکستن جمهوری اسلامی در تبلیغات انتخاباتی می‌خواهند شرکت کنند، نه از باب این‌که می‌خواهند

الف) بایدهای انتخابات از منظر امام خامنه ای (مدظله)

— رقابت انتخاباتی در چهارچوب نظام پاشی

این انتخاباتها یکی از بزرگترین محسناتش این است که از رکود جلوگیری می کند. بهترین شکل ادامه ی یک نظام اجتماعی این است که در عین ثبات، تحول داشته باشد. رکود بد است و ثبات خوب است. ثبات یعنی استقرار؛ یعنی این چهارچوب، این هندسه، در جای خود محفوظ باشد، مستقر باشد، ریشه دار باشد؛ در عین حال در

مثل مشروطه نشود. آن طور نشود که هر کدام دیگری را بکوبند و آنی که دشمن ما می خواهد، خطوط مختلفه را در انتخابات عملی کند. شما همه می خواهید که اسلام در این مملکت تحقق پیدا کند، همه می خواهید که این جمهوری اسلامی ادامه پیدا بکند، ادامه این به این است که شما در مواردی که می بینید که دارند شیاطین نقشه می کشند و توطئه می کنند تا شما را به جان هم بیندازند، بنشینید با هم و تفاهم کنید و آن ها را مایوس کنید. امروز دارند تهیه می بینند مخالفین شما، مخالفین جمهوری اسلامی، که برای انتخابات ایجاد نفاق کنند، و این یک خطری است برای کشور ما. این ها با زور نمی توانند کاری انجام بدهند، نه آمریکا، نه شوروی، با فشار و زور به یک کشوری که همه با هم هستند نمی توانند آسیب برسانند، لکن با توطئه و وادار کردن عمال خودشان در داخل می توانند ایجاد نفاق کنند و بهانه هم انتخابات. (صحیفه امام، ج ۱۸، ۱۷۳)

وکیل بشوند، از باب این که می خواهند شکست بدهند جمهوری اسلامی را. اشخاصی هستند که به وسوسه، اشخاص مؤمن را وادار می کنند که به طور حاد دخالت بکنند در این امور.

ممکن است که اگر اشخاص هوشمند تنبّه ندهند و بیدار نشوند، این انتخابات موجب این بشود که دو دستگی های زیادی ایجاد بشود و این همان مساله مشروطه است. باید مردم توجه کنند، و خصوصاً روحانیون، روحانیون مبارز تهران، مدرسین محترم قم، روحانیون مشهد، اصفهان، همه جا توجه کنند که مساله، مساله مشروطه نشود. مساله این نشود که یک دسته برای خاطر این که یک کاندیدایی دارند، دیگران را بکوبند، آن دسته هم برای همین کاندیدای خودشان، این را بکوبند. اگر همه برای خدا هست، با هم تفاهم کنید. البته تبلیغ هیچ مانعی ندارد، لکن

من شخصی مایل به آن هستم؛ اما باید تمکین کنم. آنچه که اکثریت مردم، اغلبیت مردم آن را انتخاب کردند، باید همه تمکین کنند؛ همه باید زیر بار بروند. خوشبختانه سازوکارهای قانونی برای رفع اشکال، رفع اشتباه، رفع شبهه وجود دارد؛ از این راهکارهای قانونی استفاده کنند. این که وقتی آنچه که اتفاق افتاده است، برخلاف میل ما شد، مردم را به شورش خیابانی دعوت کنیم — که این در سال ۸۸ اتفاق افتاد — یکی از خطاهای جبران‌ناپذیر است. این تجربه‌ای شد برای ملت ما، و ملت ما همیشه در مقابل یک چنین حوادثی خواهد ایستاد. (۱۳۹۲/۱/۱)

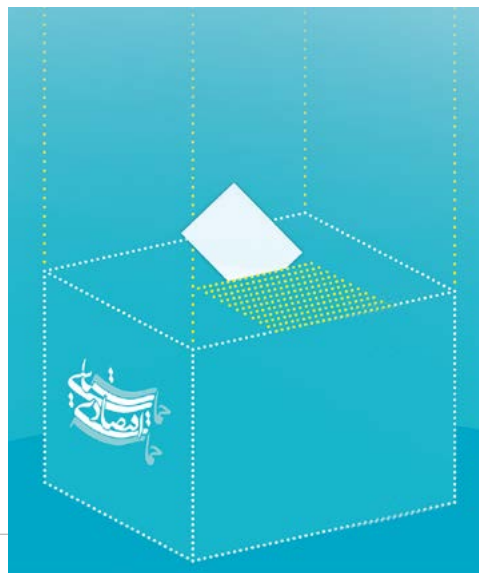
آن کسانی که نظام، اسلام، قانون اساسی و امام را قبول دارند، باید به میدان رقابت بیایند؛ منتها رقابت سالم و نه رقابت لجوجانه و عنادآمیز. (۱۳۸۲/۱۰/۱۸)

— مرزها را دشمن گم‌رنگ نشود

انتخابات مال ملت ایران است، مال جمهوری اسلامی است، مال اسلام است؛ مرزهاشان را با دشمن مشخص و

— به قانون اساسی و خط امام پایبند باشید

در مسئله‌ی انتخابات و غیر انتخابات، همه باید تسلیم رأی قانون باشند؛ در مقابل قانون تمکین کنند. آن حوادثی که در سال ۸۸ پیش آمد — که برای کشور ضرر داشت و ضایعه‌آفرین بود — همه از همین ناشی شد که کسانی نخواستند به قانون تمکین کنند؛ نخواستند به رأی مردم تمکین کنند. ممکن است رأی مردم برخلاف آن چیزی باشد که

داخل این چهارچوب، تحولات، مسابقات و رقابتها وجود داشته باشد. این بهترین شکل است که کشتی نظام در دریا‌های طوفانی بتواند بدون دغدغه حرکت کند. «و هی تجری بهم فی موج کالجبال»؛ این درباره‌ی کشتی نوح است. کشتی حرکت می‌کند، در بین امواج گوناگون هم هست؛ لیکن این امواج سهمگین نمی‌توانند استقرار او را از بین ببرند. این استقرار بایست وجود داشته باشد. البته در درون این استقرار، در درون این چهارچوب، تحول وجود دارد. بنابراین همه‌ی تحولات باید در چهارچوب باشد. اگر چنانچه کسی وارد میدان رقابت انتخاباتی و مسابقه‌ی انتخاباتی بشود، اما بخواهد چهارچوب را بشکند، او از قاعده‌ی نظام خارج شده است، از قواعد حرکت انتخاباتی خارج شده؛ این غلط است، این درست نیست. باید همه چیز در چهارچوب نظام باشد. این چهارچوب، قابل تغییر نیست. (۱۳۸۸/۱۲/۶)

زیاد است - حضرت این جور میفرماید: «لقد نعمتما یسیرا و ارجأتما کثیرا»؛ شما یک چیز کوچک را وسیله و مایه‌ی اختلاف قرار دادید، این همه نقاط مثبت را ندیده گرفتید؛ دم از دشمنی می‌زنید، دم از مخالفت می‌زنید. با اینها متواضعانه امیرالمؤمنین حرف می‌زند، توضیح می‌دهد؛ می‌گوید: من دنبال دشمن نمی‌گردم. (۱۳۸۸/۶/۲۰)

— در میدان سیاست صادقانه عمل کنید

این سلوک سیاسی امیرالمؤمنین است. وقتی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این سلوک سیاسی عیناً با رفتار معنوی آن بزرگوار، همخوان و قابل تطبیق است و امیرالمؤمنین در همه جا، همان علی بن ابی‌طالب برجسته‌ی ممتازی است که دنیا نظیر او را ندیده است. پایه‌ی همه‌ی خیرات در جامعه، تقواست. تقوای فردی؛ یعنی هر کس بین

که اگر پیش بیاید، دشمن از او خوشحال می‌شود. (۱۳۸۶/۱۰/۱۶)

— با مخالفان خود حرف بزنید و استدلال کنید

یکی از خصوصیات امیرالمؤمنین در مشی سیاسی‌اش این بود که با دشمنان خود و مخالفان خود با استدلال حرف می‌زد و استدلال می‌کرد. در نامه‌هایی که حتی به معاویه نوشته است - با اینکه دشمنی بین معاویه و امیرالمؤمنین شدید بود، در عین حال او نامه می‌نوشت، اهانت می‌کرد، حرفهای خلاف می‌گفت و استدلال می‌کرد بر اینکه روش تو غلط است. با طلحه و زبیر که آمدند با امیرالمؤمنین بیعت کردند - اینها به عنوانی که می‌خواهیم عمره برویم، از مدینه خارج شدند، رفتند به طرف مکه. امیرالمؤمنین مراقب بود، از اول هم گفت که اینها قصدشان عمره نیست. رفتند و کارهایی کردند؛ حالا تفصیلاتش

متمايز کنند. من بارها به بعضی از افراد سیاسی که فعالیتهائی دارند و گاهی یک مخالف‌خوانیهای میکنند، تذکر داده‌ام، نصیحت کرده‌ام؛ گفته‌ام مواظب باشید مرزهای میان شما و دشمن کمرنگ نشود؛ پاک نشود. مرز وقتی کمرنگ شد، احتمال اینکه کسانی از این مرز عبور کنند یا دشمن از این مرز عبور کند و بیاید این طرف یا دوست و خودی غافل شود و از مرز عبور کند و برود به دامن دشمن، زیاد خواهد بود. مرزها را روشن کنید؛ مشخص کنید. (۱۳۸۶/۱۰/۱۹)

— با کرامت رفتار کنید

در انتخابات با کرامت رفتار کنند همه؛ چه آنهایی که نامزد می‌شوند، چه آنهایی که طرفدار آنهایند، چه آنهایی که مخالف با بعضی از نامزدها هستند. جناحهای مختلف کشور، بداخلاقی و بدگوئی و اهانت و تهمت و این حرفها را مطلقاً راه ندهند. این از آن چیزهایی است

خود و خدا سعی کند از جاده‌ی صلاح و حق تخطی نکند و پا را کج نگذارد. تقوای سیاسی؛ یعنی هر کس که در کار سیاست است، سعی کند با مسائل سیاسی صادقانه و دردمندانه و از روی دلسوزی برخورد کند. سیاست به معنای پشت هم اندازی و فریب و دروغ گفتن به افکار عمومی مردم، مطلوب اسلام نیست. سیاست یعنی اداره‌ی درست جامعه؛ این جزو دین است. تقوای سیاسی، یعنی انسان در میدان سیاست، صادقانه عمل کند. (۱۳۸۱/۱/۱۶)

د به امنیت ملی پایبند باشید

تقوای خدا به این است که فریب دشمن را نخوریم و تسلیم تحمیل دشمن نشویم. دشمن می‌خواهد بین ما اختلاف بیندازد. دشمن آرزو می‌کند که بین مسؤولان اختلاف باشد. دشمن آرزو می‌کند که در ایران جنگ داخلی باشد. دشمن نمی‌تواند ببیند که جمهوری اسلامی توانسته است این کشور را امن و آرام نگه دارد. در هرجایی و به هر بهانه‌ای، چه جهالت کسی یا کسانی،

چه غرض‌ورزی کسی یا کسانی، اگر ماجرای درست کند که امنیت را به هم بزند، دشمن خوشحال می‌شود. (۱۳۷۹/۱/۲۶)

همه‌ی نامزدهای انتخابات و همه‌ی هوادارانشان، خودشان را در مقابل توطئه‌ی احتمالی دشمن مسئول امنیت بدانند. انتخابات را متهم نکنند؛ کسی آب به آسیاب دشمن نریزد؛ در تبلیغات، القاء فضای اختلاف و ناامیدی نشود، تا ان‌شاءالله انتخابات خوبی داشته باشیم. (۱۳۹۰/۱۱/۱۴)

د انتخابات را وسیله‌ای برای ناامیدی دشمن کنید

جناحهای مختلف، جریانهای مختلف، گرایشهای مختلف، با شوق و ذوق و علاقه‌مندی همه‌ی عواملشان را بسیج کنند و انتخابات را به عنوان یک هدف عالی، هدف خوب، هدف شیرین مورد توجه قرار بدهند و به دعوا و جنجال و اهانت و پنجه به روی هم کشیدن قضایا را نکشاند. انتخابات را وسیله‌ای بکنید برای اینکه دشمنان را ناامید

بکنید و ان‌شاءالله این انتخابات هم مثل بقیه‌ی انتخابات‌ها مایه‌ی عزت روزافزون اسلام باشد. (۱۳۸۶/۶/۳۱)

د بر سر خدمت رقابت کنید

انتخابات می‌تواند مایه‌ی اتحاد باشد؛ می‌تواند تشجیع‌کننده‌ی به سرعت عمل و پیشرفت باشد؛ با رقابت مثبت. هر گروهی سعی کنند برای خدمتگزاری به این ملت، سهم متناسب با خودشان را که لایق خودشان می‌دانند، به دست بیاورند؛ هیچ اشکالی ندارد. این رقابت مثبت به جامعه نشاط می‌بخشد، ما را زنده‌دل می‌کند، روح جوانی را بر جامعه‌ی ما حاکم می‌کند. (۱۳۸۶/۷/۲۱)

د انصاف را رقابت کنید

رقابتهای را منصفانه کنند، حرفها را منصفانه کنند، از جاده‌ی انصاف خارج نشوند. خوب، به طور طبیعی هر نامزدی حرفی دارد و حرف مقابل خود را رد میکند؛ این رد و ایراد فی نفسه اشکالی ندارد؛ اما مشروط بر اینکه توبیش

◀ (ب) نبایدهای انتخاباتی از منظر امام خامنه ای (مدظله)

— برای پیروزی شدن به کارهای ظالمانه متوسل نشوید

یکی از خصوصیات سیاست‌ورزی امیرالمؤمنین این بود که برای پیروز شدن، به ظلم و به دروغ و به کارهای ظالمانه متوسل نمیشد. یک عده‌ای در اوائل حکومت امیرالمؤمنین آمدند که آقا شما این افرادی که تو جامعه هستند - این متنفذین - یک مقداری ملاحظه‌ی اینها را بکن و سهم بیشتری از بیت‌المال به اینها بده، مخالفت اینها را موجب نشو و دل‌هایشان را جلب کن! فرمود: «أ تأمرونی ان أطلب التصر بالجور»؛ شما میخواهید من پیروزی را به وسیله‌ی ظلم برای خودم دست و پا کنم؟ «والله لا اطور به ما سمر سمیر و ما أم نجم فی السماء نجما»؛ امکان ندارد امیرالمؤمنین با ظلم، با راه غلط و خطا، با شیوه‌های غیر اسلامی دوست برای خودش درست کند. (۱۳۸۸/۶/۲۰)

— وجهه کشور را تخریب نکنید

گروه‌های مختلف، جناح‌های مختلف، سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های مختلف، در مقابله با دشمن، باید با هم باشند و کاری نکنند که دشمن سوء استفاده کند. اختلاف سیاسی مانعی ندارد؛ اختلاف نظر مانعی ندارد؛ مبارزات انتخاباتی به شکل سالم، مانعی ندارد؛ اما خراب کردن یکدیگر، خراب کردن چهره‌ی کشور اشکال دارد. (۱۳۷۱/۱/۱۵)

— کیفیت مردم را تخریب نکنید

خراب کردن ذهن مردم و چهره‌ی مسؤولین دلسوز، اشکال دارد. ایجاد سؤال و ابهام در ذهن مردم، اشکال دارد. با وحدت و یکپارچگی، «کأنهم بنیان مرصوص»، مثل یک دژ پولادین، در مقابل دشمن بایستید. (۱۳۷۱/۱/۱۵)

بی‌انصافی نباشد، کتمان حقیقت نباشد. میدان برای همه باز است؛ بیایند در میدان انتخابات خود را بر مردم عرضه کنند. اختیار با مردم است؛ مردم هر جوری که فهمیدند، تشخیص دادند، هشیاری آنها به آنها کمک کرد، ان‌شاءالله همان جور عمل خواهند کرد. (۱۳۸۸/۱/۱)

— فقط آنچه می‌توانید انجام دهید به مردم بگویید

من از نامزدهای انتخاباتی خواهش می‌کنم در تبلیغات، حرف‌های واقعی بزنند و کارهایی که می‌توانند انجام دهند و آنچه واقعاً عقیده‌شان هست، آن را به مردم بگویند. مردم را آزاد بگذارند تا هر کس را خواستند، انتخاب کنند. (۱۳۸۲/۱۱/ ۲۴)

این بود. لذا فرمود «لاتقاتلوا الخوارج بعدی»، بعد از من با خوارج نجنگید؛ جنگ با خوارج نکنید؛ «فلیس من طلب الحقّ فاخطأه کمن طلب الباطل فأدرکه»، آن کسی که دنبال حق است؛ از روی جهالت، از روی قشری‌گری خطا میکند، اشتباه میکند - او مثل کسی نیست که دنبال باطل می‌رود و به باطل می‌رسد؛ اینها یک جور نیستند. (۱۳۸۸/۶/۲۰)

دو دیگر آن را فریب ندهید

از بداخلاقیهای انتخاباتی باید بشدت پرهیز کنند؛ بدگویی کردن، اهانت کردن، تهمت زدن، برای عزیز کردن خود و یا نامزد مورد نظر خود، دیگران را و رقبا را در چشم مردم خوار کردن، اینها راهها و روشهای صحیح و اسلامی نیست. رقابت باید باشد؛ رقابت مثبت و پرشور، اما با رعایت موازین اخلاقی. (۱۳۸۶/۱/۱۵)

از طرف علاقه‌مندان به نامزدهای انتخاباتی گوناگون، بداخلاقیهای انتخاباتی، شایسته‌ی ملت ما نیست؛ تهمت زدن آدمهای مؤمن را، مصونیت‌دار از لحاظ اسلامی و شرعی را؛ در معرض هتک آبرو

با مخالفان و معارضان خود پیک جور رفتار نکنید

یکی از خصوصیات دیگر امیرالمؤمنین این است که رفتارش با مخالفان و معارضان یک جور نیست؛ همه را به یک چوب نمی‌راند. امیرالمؤمنین فرق می‌گذارد بین افرادی و جریانهای، با افرادی و جریانهای دیگری. درباره‌ی خوارج - البته در مقابل انحراف و انحطاط و توسل به ظواهر دینی - بدون اعتقاد، علی ایستاد؛ هم در مقابل معاویه ایستاد - آنوقتی که قرآن‌ها را سر نیزه کردند، امیرالمؤمنین فرمود: والله این مکر است، این خدعه است، این فریب است؛ اینها به قرآن اعتقادی ندارند - هم در آنوقتی که خوارج با آن ظواهر دینی، با آن صوت حزین قرآن خوانی در مقابل حضرت قرار گرفتند، حضرت ایستاد. یعنی آنجائی که کسانی بخواهند با ظواهر دینی کار بکنند و پیش بروند، امیرالمؤمنین می‌ایستاد؛ حالا چه معاویه بود، چه خوارج بود؛ تفاوتی نمی‌کرد. اما در عین حال یک جور با اینها برخورد نمی‌کرد. ایستادگی بود، اما نصیحت امیرالمؤمنین و رفتار خود او همیشه

نیست. این خطاب به همه‌ی جناحهاست؛ خطاب به اشخاص یا جناح معینی نیست؛ این وظیفه‌ی همه‌ی ماست. همه‌ی جناح‌ها باید این چیزها را رعایت کنند. همه هم در چارچوب قانون حرکت کنند. (۱۳۸۲/۵/۱۵)

— از وعده‌های غیر عملی پرهیز کنید

مردم توجه باید داشته باشند که تبلیغات رنگین و متنوع ملاک نیست؛ وعده‌های غیر عملی ملاک نیست... وعده‌های غیر عملی دادن، وعده‌های بزرگ دادن، این‌ها ملاک نیست؛ باید مردم توجه کنند؛ گاهی علامت منفی هم هست. (۱۳۸۶/۱۰/۱۲)

— از وعده‌های خلاف قانون پرهیز کنید

رقابت این نیست که کسانی بیایند برای جلب نظر مردم، وعده‌های

بگوئیم، با هم کینه‌ورزی کنیم، به یکدیگر تهمت بزنیم، برخلاف قوانین و مقررات رفتار کنیم، می‌تواند وسیله‌ی سقوط و ضعف و انحطاط باشد؛ دست خود ماست؛ امتحان الهی است. (۱۳۸۶/۷/۲۱)

— اختلاف نظر را به تفازع فرستادید

در مردم‌سالاری اسلامی، گفتگو با عربده‌کشی و چاقوکشی در بعضی از دمکراسی‌ها تفاوت دارد. این‌جا گفتگو می‌کنند؛ به قول امام، مثل مباحثه‌های طلبگی. در مجلس و جاهای دیگر مباحثه کنند، حتی بر سر مسأله‌ای دعوا کنند؛ اما کینه از هم به دل نگیرند؛ بعد هم پهلوی همدیگر بنشینند و با هم صحبت کنند. نگذارند اختلاف‌نظر به تنازع برسد. این تنازع موجب فشل و ضعف قوا خواهد شد. دروغ، اهانت، دستگاه‌ها یکدیگر را متهم کردن، شایعه‌پراکنی، افتراء به رقیب، تحریک عصبیت‌های گوناگون؛ این‌ها هیچکدام با انتخابات اسلامی سازگار

قرار دادن در شبنامه‌ها، در مطبوعات، در پایگاه‌های اینترنتی و غیره، این‌ها اصلاً مصلحت نیست. من به طور جد از همه‌ی کسانی که نسبت به نامزدهای مختلف علاقه‌مندی‌ای دارند، درخواست می‌کنم، اصرار می‌کنم که این علاقه‌مندی خودتان را از راه تخریب دیگران، اهانت به دیگران، متهم کردن دیگران نشان ندهید. هرچه می‌خواهید، از نامزد مورد علاقه‌ی خودتان تمجید کنید، تعریف کنید؛ اما دیگران را تخریب نکنید. این علامت بدی است. (۱۳۸۶/۱۰/۱۲)

انتخابات یک عرصه‌ی ظهور و بروز وحدت ما، عقلانیت ما، شعور ملی ما می‌تواند قرار بگیرد. بعضی خیال می‌کنند انتخابات، زرمه‌های انتخابات، فضای انتخاباتی، مایه‌ی اختلاف است؛ نه، می‌تواند مایه‌ی اتحاد باشد؛ می‌تواند تشجیع‌کننده‌ی به سرعت عمل و پیشرفت باشد؛ با رقابت مثبت... در همین انتخابات اگر بد عمل بکنیم، به هم بد

را در مقصودی که دارد، موفق خواهد گرداند.
(۱۳۸۲/۱۱/۲۴)

— اثبات با ابزار قدرت دلیلی شود

یک مطلب هم خطاب به نامزدهای محترمی که یا تا حالا اعلام حضور کرده‌اند یا بعد از این اعلام حضور خواهند کرد، عرض بکنم. کسانی که برای انتخابات خود را نامزد میکنند، بدانند که انتخابات یک وسیله‌ای است برای بالا بردن توان کشور، برای آبرومند کردن ملت؛ انتخابات فقط ابزاری برای قدرت‌طلبی نیست. اگر بناست این انتخابات برای اقتدار ملت ایران باشد، پس نامزدها بایستی به این اهمیت بدهند و این را در تبلیغاتشان، در اظهاراتشان و در حضورشان رعایت کنند. مبدا نامزدها در اثنای فعالیتهای انتخاباتی خودشان جوری رفتار کنند و حرفی بزنند که دشمن را به طمع بیندازند. (۱۳۸۸/۱/۱)

— از مکر و فریب دوری کنید

در این سیاست‌ورزی، امیرالمؤمنین

آن را بسازد. (۱۳۷۴/۱۱/۲۰)

— در تبلیغات اسراف نشود

در این تبلیغات، خرج و اسراف هم نشود. بنده گمان می‌کنم اگر کسی برای خدا از اسراف در تبلیغات و کارهای ناباب اجتناب کرد، خدای متعال به او کمک خواهد کرد و او

خلاف قانون اساسی، خلاف قوانین عادی بدهند؛ این‌ها نباید باشد. (۱۳۹۰/۱۰/۱۹)

— خود را با نفی دیگری اثبات نکنید

رقابت این نیست که کسی اثبات خود را متوقف بر نفی دیگری بداند. (۱۳۹۰/۱۰/۱۹)

— از بیت‌المال سوء استفاده نشود

همه دقت داشته باشند که درست حرکت کنند. کار غیرقانونی نکنند؛ کار غیراخلاقی نکنند؛ سوءاستفاده نشود؛ از بیت‌المال صرف و خرج نشود؛ از یکدیگر بدگویی نکنند؛ به یکدیگر اهانت نکنند. این ملت هم ملت روشن و متدیّنی است؛ ملتی است که به آرمانهای انقلاب معتقد است و انقلاب را دوست دارد. انقلاب می‌تواند این کشور را نجات دهد. بدانید! اگر ارزشهای انقلابی فراموش شد، هیچ قدرتی نخواهد توانست مشکلات این کشور را برطرف کند و

امروز در دنیا، دموکراسی، یک دموکراسی حقیقی نیست؛ زیرا فشار تبلیغات پُر زرق و برق توخالی، با سخنان فریب‌آمیز، آن‌چنان بر ذهن مردم سنگینی می‌کند، که امکان انتخاب درست را به مردم نمی‌دهد؛ نمی‌گذارند مردم فکر کنند. هر کس که مقداری از کارهای انتخاباتی کشورهای به اصطلاح دموکراتیک را مشاهده کرده باشد، این معنا برایش واضح است. حرفهایی که می‌زنند،

وعده‌هایی که می‌دهند، قیافه‌هایی که می‌گیرند، تملق‌هایی که از بعضی از قشرها یا گروه‌ها می‌گویند، ارتباطهایی که با جناح‌های خاصی برقرار می‌کنند تا نظر آن‌ها را جلب بکنند، این‌ها کارهای سالمی نیست؛ کارهایی است که وقتی در یک مجموعه‌ی

مستقیم می‌تواند پیدا کند. وقتی تقوا نبود، اینجوری است. امیرالمؤمنین می‌فرماید: من سیاست را با تقوا انتخاب کردم، با تقوا اختیار کردم؛ این است که در روش امیرالمؤمنین، مکاری و حيله‌گری و کارهای کثیف و این چیزها وجود ندارد؛ پاکیزه است. (۱۳۸۶/۶/۲۰)

تدابیرات باید با فضای پروپاگاندای معمول دشمن تفاوت داشته باشد

یکی از خصوصیاتش این است: از مکر و فریب دور است. در یک جمله‌ای از حضرت نقل شده که: «لو لا التقی لکنت ادهی العرب»؛ اگر تقوا دست و پای مرا نمی‌بست، از همه‌ی آحاد و مکاران عرب، مکر و حيله را بهتر بلد بودم. یک جای دیگر در مقام مقایسه‌ی معاویه با خودش - چون معاویه به دهاء و مکر در حکومت معروف بود - به حسب آنچه که نقل شده، فرمود: «والله ما معاویه بأدهی منی»؛ معاویه از من زرن‌تر نیست. منتها علی چه کند؟ وقتی بنای بر رعایت تقوا و

رعایت اخلاق دارد، دست و زبانش بسته است. روش امیرالمؤمنین این است. تقوا که نبود، دست و زبان انسان باز است، می‌تواند همه چیز بگوید، خلاف واقع می‌تواند بگوید، تهمت می‌تواند بزند، دروغ به مردم می‌تواند بگوید، نقض تعهدات می‌تواند بکند، دلبستگی به دشمنان صراط

نامزد مورد علاقه‌شان رای آورده یا نیاورده‌اند، همه برنده‌اند، بازنده‌ی این انتخابات، امریکا و صهیونیسم و دشمنان ملت ایرانند همه با همدلی به یکدیگر و به دولت خدمتگزار کمک کنید تا گرہ‌ها یکی پس از دیگری گشوده شود. (۱۳۸۲/۱۲/۲)

مردمی انجام گرفت، فضا را مسموم می‌کند و قدرت فکر کردن به آن‌ها نمی‌دهد. تبلیغ، صحیح و حق است؛ اما با معنای واقعی کلمه، با حفظ حدود شرعی کلمه، به دور از فریب، به دور از کارهای دروغین و نمایشی، به دور از متهم کردن این و آن. نمی‌شود ما بگوییم که مسؤولان انتخابات، نسبت به این قضیه هیچ مسؤولیتی ندارند؛ این شرط سلامت انتخابات است. (۱۳۷۰/۹/۲۷)

«پخش دل‌آزار» پرورده و پالوده را کنار بگذارید

توصیه این‌جانب به جریان‌ها و گروه‌ها و احزاب سیاسی آن است که بحث دل‌آزار برنده و بازنده را به کنار بگذارند و به اختلافات دشمن شاد کن دامن نزنند، برنده‌ی این انتخابات ملت است و همه‌ی کسانی که در انتخاب شرکت داشته‌اند اعم از آن‌ها که خود یا